

Валентина БЛАЖІЄВСЬКА,
заступниця директора з виховної роботи опорного закладу Городоцький ліцей №4

Олександр ЗАДОЯНЧУК,
учитель предмета «Захист України»

Військово-патріотичне виховання – наш пріоритетний напрямок

Концепція національно-патріотичного виховання дає можливість вчителю не тільки формувати юного патріота своєї країни, а й розвиватися як особистість та допомагати і сприяти в цьому учнівським колективам.

Одним з розділів національно – патріотичного виховання є військово – патріотичне. Саме цей напрямок виховної роботи з підростаючим поколінням є пріоритетним. На це необхідно звернути увагу, адже наша країна за всі роки незалежності переживає важкі часи. І саме зараз наш народ повинен свій демократичний шлях розвитку, волелюбність та європейський вибір показати шляхом максимального прояву патріотичних почуттів. Військово – патріотичне виховання повинно стати основою нашої нації та національної безпеки.

З ініціативи народного депутата О.В.Гереги та за підтримки Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти і відділу освіти Городоцької райдержадміністрації на базі нашого ліцею у 2014 році було відкрито кадетський клас «Захисник Вітчизни».

Особливість цього класу полягала в тому, що він став першим таким в області. На навчання було зараховано випускників початкової школи. Десятирічним хлопчикам для відбору у спеціалізований клас необхідно було пройти тестування з фізичної підготовки та із психології. Учнім запропоновано виконати нормативи з підтягування на перекладині, комплексної вправи та бігу. Основу виконання тестів з психології становило виявлення інтересів та нахилів до військової справи, історії українського війська та спорту. Обов'язковим є наявність довідки з медичного закладу, що передбачає відмінний стан здоров'я кандидатів.

На початок 2014-2015 навчального року було прийнято 12 учнів, а нинішнього – у спеціалізованих кадетських 5-11 класах уже навчається 106 учнів.

Вихованцями стали хлопчики, які не тільки мають велике бажання навчатися в таких класах, а й вагому підтримку батьків.

Метою проєкту є виховати високоморальне, національно свідоме підростаюче покоління, патріотів своєї держави, спадкоємців і продовжувачів національних традицій.

Навчальна програма відповідає загальношкільній програмі того чи іншого шкільного віку. Особливістю є те, що за рахунок варіативної частини учням викладаються такі спеціальні курси як «Основи військової підготовки» (5-9 клас), «Історія українського війська» (8 клас) та «Історія розвитку військової техніки та озброєння в ХХ- на початку ХХІ століття» (10-11 клас). Вихованцям запропоновано форму одягу – камуфляжну.

Програма спеціалізованих курсів складена відповідно до вікових особливостей, яка в подальшому житті допомагає формуванню вмінь та навичок з історії України та предмета «Захист України» у 10-11 класах. Важливе місце займає вивчення спеціалізованого курсу «Основи військової підготовки», на уроках якого учні мають змогу знайомитись та опанувати програму з тактичної, вогневої, стрийової, фізично-прикладної підготовки, домедичної допомоги та основ цивільного захисту.

Одним із завдань є створити умови для розвитку творчої ініціативи здобувачів освіти, формування в них якостей особистості, необхідних для військової служби, духовної і психологічної готовності зі зброєю в руках захищати державу, її територіальну цілісність, інтереси українського народу. Для цього необхідно постійно вдосконалювати навчально-матеріальну базу з можливостями проведення елементів практичних занять з тактичної, вогневої, прикладної фізичної підготовки та основ цивільного захисту в межах навчального закладу, поновлення дидактичних та мультимедійних матеріалів.

Наявність навчально-матеріальної бази, особливо ММГ АК-74, ПМ, навчальних предметів інженерного забезпечення, засобів індивідуального захисту, шкільного лазерного тиру дає можливість на заняттях гуртка отримувати знання з основ військової підготовки. Участь у військово-спортивних та спортивно-туристичних змаганнях допомагає учням гартувати силу та волю, формувати якості справжніх чоловіків. Прикладом для однолітків є активна участь кадетів у районному та обласному етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), де

протягом останніх років рій «Молода Січ» (середня вікова група) та рій «Нащадки козацької слави» (старша вікова група) виборюють призові місця. З 2019 року рій «Нащадки козацької слави» представляє Городоцьку МТГ на обласних змаганнях. Гарним результатом є призові місця у військово-патріотичній грі у 2021 р. (IV місце) та у 2023 р. (I місце). На Всеукраїнському етапі, який проходив у Львівській області, вихованці здобули I місце у змаганнях «Метання гранати». За сприяння Збройним Силам України учні спеціалізованих кадетських класів Стельмах Дмитро (11-Б клас) та Розгон Максим (10-Б клас) отримали грамоти від Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного. У 2024 році рій «Молода Січ» (середня вікова група) та рій «Нащадки козацької слави» (старша вікова група) вибороли I місце у I етапі дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

У квітні 2023 року Хмельницьким обласним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді проведено фестиваль-огляд «Ватра» у рамках заходів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), присвячений Дню Героїв за темами: «Слава Героям», «Звитягя Нескорених», «Квітуча моя Україно», «Україна назавжди» – за загальною тематикою, що розкриває бачення майбутнього України. Мета фестивалю – розкрити мистецькими засобами героїку російсько-української війни та мрію про Україну після Перемоги над рашизмом.

Рій «Нащадки козацької слави» ОЗ Городоцький ліцей №4 Городоцької міської ТГ (виховник рою Задоянчук Олександр Іванович) зайняв II місце.

До методів військово-патріотичного виховання необхідно віднести переконання, стимулювання, особистий приклад та самопідготовку. Саме ці критерії становлять основу виховання юного захисника Вітчизни.

Забезпечення навчальної та виховної діяльності та формування суспільної свідомості, громадянської позиції, духовності й культури вихованців здійснюється у відповідності з потребами гуманізації, демократизації суспільного

життя, інтересами суверенної України та світової співдружності народів. Робота спрямована на навчання та виховання нового покоління українців і створення умов для повного виявлення і утвердження національної самосвідомості через роботу військово-патріотичного гуртка, допризывну підготовку юнаків та військово-патріотичне виховання, розвиток особистості учнів, формування їх готовності до захисту Вітчизни та дій в умовах надзвичайних ситуацій.

Сформована основна мета для учнівського колективу – стати справжніми патріотами своєї держави, громадянами, захисниками української землі.

Участь у виховних заходах – прийом учнів 5 класу у кадети на День захисника та захисниць України, військово-спортивні змагання «Козацькі забави», вшанування учасників бойових дій та Героїв «Небесної сотні», участь у флешмобах на патріотичну тематику протягом всього навчального року стали традиційними.

Особлива увага у спеціалізованих кадетських класах приділяється роботі профорієнтаційного напрямку. У навчальному закладі відкрито «Куток бойової слави». Учні можуть ознайомитись з стендом «Герої сучасності» – учасниками бойових дій на сході нашої держави. Стенди «Професія – захисник Вітчизни» показує світлини випускників – офіцерів та курсантів ВВНЗ, «Назавжди в пам'яті» – вшановує військовослужбовців-земляків, які загинули під час російської збройної агресії 2014-2024 років, волонтерів Городощини. Великий вплив має виставка зброї та матеріали трагічних подій протягом 2014 -2015 років – початок АТО та штурм Слов'янська, бої за Донецький аеропорт, Іловайський котел та бої за Дебальцеве.

Мета відкриття такого кутка полягала в тому, щоб інформація на ньому носила не тільки ознайомчу, а й навчальну мету. Для молодших школярів до пам'ятних дат матеріал вміло подають юні екскурсоводи – відмінники навчання Розгон Максим, Стельмах Дмитро.

З метою підвищення зацікавленості до військової служби, до професії захисника Вітчизни відбуваються зустрічі з випускниками навчального закладу, які навчаються у ВВНЗ та військовому ліцеї, з офіцерами ЗСУ.

Виховна робота з військово-патріотичного виховання планується таким чином, щоб учні брали активну участь у всіх шкільних та позашкільних заходах. Вони є активними учасниками педагогічних семінарів районного та обласного

рівнів як з предмета «Захист України» та спеціалізованого курсу «Основи військової підготовки». Здобувачі освіти мають подяки від ХОІППО та викладачів Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б.Хмельницького. Учні класів є учасниками «Кадетського хору». Колектив неодноразово представляв наш навчальний заклад на міських урочистостях, районних і обласних фестивалях патріотичної пісні, що дає змогу працювати і розвиватись в естетичному напрямку. Учнівський колектив вже декілька років активно співпрацює з районною громадською організацією «Городоцька козацько- десантна Січ». Важливим результатом є для учнів запрошення на святкування «370 річниці Пилявецької битви» з показовим виступом «Ніхто, крім нас». Кадети були горді, бо представляли Городоччину та були єдиним учнівським колективом на заході. З 2020 року здобувачі освіти активно відвідують вишкіл «Подільсько-Волинську Січ».

Учні є активними учасниками військово- патріотичного гуртка «Юний стрілець» та «Козацько-лицарське виховання «Джура», «Бойовий гопак». Вихованці мають змогу володіти навчальною зброєю, виконувати навчальні стрільби з пневматичної гвинтівки та у інтерактивному лазерному тирі, отримати знання з основ військової підготовки та історії українського війська, вдосконалювати свої уміння і навички у фізичній підготовці.

З метою вироблення вольових якостей учні класу протягом навчального року беруть активну участь у шкільній Спартакіаді серед кадетських класів. У програмі – змагання з мініфутболу, бігу, підтягування на перекладні, вико-

нання комплексної вправи, неповного розбирання та складання автомата АК-74, одягання засобів індивідуального захисту, змагання зі стрільби. Переможці нагороджуються кубками та грамотами. Саме такі напрямки роботи дають можливість формувати майбутнього захисника країни.

Участь у спортивно-туристичних змаганнях допомагає учням гартувати силу та волю, формувати якості справжніх чоловіків.

«Люби і знай свій рідний край» – під таким гаслом проходять екскурсійні поїздки та туристичні походи: відвідування оборонних споруд, які ввійшли в історію, краєвидів рідного Поділля та Карпатських гір. Не стоїть в стороні учнівський колектив під час весняної та осінньої кампанії, коли необхідно надавати допомогу птахам.

За підтримки адміністрації ліцею проведено екскурсію у військові частини, виховні заходи до вшанування захисників української землі та надано волонтерську допомогу.

Курінь імені Вадима Сурмія (виховник: учитель предмета «Захист України» Олександр Задоянчук) Опорного закладу Городоцький ліцей №4 Городоцької міської ради взяв участь у Всеукраїнському челенджі «Топ-3 здобутки нашого куреня» Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») та був нагороджений Дипломом Українського Державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді (УДЦНПВКТУМ) МОН України.

Педагогічний колектив та батьки мають велику надію на вихованців кадетських класів. Адже девіз «Життя – Вітчизні, честь – нікому» дає можливість кожному стати справжнім патріотом та захисником України, долучитися до розбудови нашої держави.